

Bet. o. f. t. beslutn. vedr. mad i skoler og daginstitutioner

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget beklager meget, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget. Aldrig før har der været så stor fokus på vore kostvaner. Vi bliver bombarderet med mange gode råd om, hvordan vi skal holde vægten nede. Vi ved fra undersøgelser, at danskerne faktisk er begyndt at nedsætte mængden af fedt i maden, men alligevel bliver både voksne og børn tykkere og tykkere.

Især for børnene har det alvorlige konsekvenser. Op mod 30 pct. af de danske børn er i dag overvægtige, og alle eksperter slår alarm. Vi ser, at de traditionelle livsstilssygdomme er ved at bevæge sig ned igennem aldersgrupperne, så man i dag kan se forstadier til gammelmands-sukkersyge hos børn helt ned til 10-års-alderen.

Det er et skræmmende perspektiv for fremtidens folkesundhed. En væsentlig risikofaktor for at udvikle overvægt og fedme som voksen er at være overvægtig som barn. Samtidig ved vi, at både kostvaner og fysiske aktivitetsvaner i barndommen følger barnet videre til voksenalderen. Derfor er det særlig vigtigt at fremme sunde vaner blandt børn og sikre, at børn har mulighed for at leve sundt og lære om sunde kostvaner.

Overvægt er ikke kun et problem for det enkelte barn eller den enkelte voksne. Det koster samfundet store beløb. Mellem 4 og 8 pct. af de samlede sundhedsudgifter går til overvægtsrelaterede sygdomme.

Både Sundhedsstyrelsen og Ernæringsrådet har i deres nyligt fremlagte forslag til en national handlingsplan mod den danske fedmeepidemi anbefalet, at skolerne rolle i forebyggelsen styrkes, så de er med til at fremme sund kost. Der skal etableres et sundt, billigt og attraktivt madtilbud til de elever, der ikke har madpakker med.

Fødevarerministeren udtalte ved præsentationen af forslagene til handlingsplanen, at »vi er netop nu vidner til en sundhedsepidemi, hverken mere eller mindre. Fedme er ved at udkonkurrere tobaksrygning som dødsårsag nummer et.«

Derfor kræver det handling - politisk handling. Hjemmesider og rejsehold gør det ikke alene, selv om Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten glæder sig over, at ministeren efter pres har ændret opfattelse med hensyn til, at tilberedning af mad i daginstitutioner ikke kun er et spørgsmål om de hygiejniske regler, men også et spørgsmål om ernæringsrigtig mad,

så der nu bliver ændret i vejledningen om madlavning i daginstitutioner, således at der også lægges vægt på sund mad og ikke kun tillades præfabrikeret mad.

Støtte til madordninger i skoler og daginstitutioner er nødvendig – ikke blot begrundet med forebyggelses- og sundhedsmæssige betragtninger, men også set i en socialpolitisk kontekst. Det er således veldokumenteret, at den overvejende del af børn, som ikke får ernæringsmæssigt tilfredsstillende kost i deres liv, typisk er børn fra socialt belastede hjem. Derfor er det afgørende nødvendigt, at der skabes politiske rammer for at forbedre skolers og daginstitutioners muligheder for at tilbyde børn og unge sunde og velsmagende måltider. På stort set alle arbejdspladser i Danmark findes velfungerende kantineforhold for forældrene, oven i købet meget ofte støttet af både det offentlige og det private, sådan at der er muligheder for at forbedre madkvaliteten, arbejde med det sundhedsmæssige og nedsætte priserne. Men når det kommer til børn og unge, må det endelig ikke være det offentlige ansvar, så er det kun den enkelte forælder, der har ansvaret. Det er dybt beskræmmende og udtryk for politisk ansvarsflygtigelse, at børns kost i skoler og daginstitutioner skal være forældrenes ansvar alene, uden at der også tages et politisk medansvar.

Dernæst er det også et spørgsmål om en nations madkultur. Man kunne via oprettelsen af en puljeordning grundlægge en mere kvalitetsbevidst madkultur hos børn og unge, der ville medvirke til, at der var bedre afsætning af højkvalitetsvarer senere hen, og på den måde lave en mere konstruktiv erhvervs politik.

Selv om regeringen mener, at det er forældrenes eget ansvar, burde man skele lidt til, hvad andre lande, som vi normalt sammenligner os med, gør for at påvirke børns og unges spisevaner i en positiv retning.

Ud over oplysning og kampagner har Storbritannien afsat 470 mio. kr. og Holland 5,2 mio. kr. årligt i 3 år. Norge bruger ca. 8 mio. kr. pr. år, og i USA bruges der 41 mio. kr. til et pilotprojekt på 100 skoler, så børn og unge sikres frisk frugt eller grønt i løbet af skoledagen.

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten mener, at Danmark bør gå samme vej og afsætte penge til sund, økologisk kost i skolerne, og vil derfor følge udviklingen nøje.